

Відому програму людського життя — посадити дерево, виховати сина, написати книгу — продовжує перевиконувати відомий поет-гуморист Леонід Куліша-Зінків з Сарненського району. Бо вже дев'ять книжка його роздумів про навколишній світ вийшла у львівському видавництві «Надстир'я». На відміну від творів іншого відомого українця Гоголя, Кулішевий сміх кризь сльози заримований у вірші, стиснутий у маленькі жанрові форми: мініатюри, співанки і, звичайно ж, гуморески. Тематика творів нашого земляка-гумориста охоплює найдошкульніші негаразди сьогодення від вузькопобутового до широосоціальних планів. Тож як кращі поетичні твори минулого книга претендує на статус енциклопедії українського сільського життя або, краще сказати, існування трудівників села.

Хіба можна назвати нормальним життя героя гуморески Олексія Занози, який захворів і, збираючись лікуватись у державній лікарні, везе з собою хуру ліків, продуктів, посуду та ще й чотири дошки... на труну. Останнє не зайве, бо за лікування, буває, стільки треба платити, що хату продаси — не вистачить. А чим платити, як зароблених грошей не дають? В кращому разі розраховуються з працівниками продукцією власного виробництва. Що ж тоді отримає працівник похоронного бюро Петро з гуморески «Безвихідь» або іздовий колгоспу Онисько, який за рік не може заробити й на чоботи («Відповідь по суті»)? Іх, як і тисячі інших селян, можна нагородити лише медаллю «За працю без зарплати», чим гордиться ліричний герой мініатюри «Відзнака».

Маленькі твори Куліша-Зінківа подібні до захисного газового балончика: натиснув — і в очі б'є до запаморочення «крутий» запах правди, гіркої і смішної водночас. Як кажуть, до кісток дістає діалог двох жінок про дорожнечу життя у мініатюрі «Падають»:

Запитає Одарка у Марини

Чи падають уже ті кляті ціни?

Тремтять у твої пальці на руці:

— Ні, падають нещасні покуці.

Ця художня деталь — тремтіння пальців у ще не старій жінки від недоступності найнеобхіднішого для біологічного існування — розкаже нам більше, ніж довгі наукові пояснення економічних труднощів перехідного періоду, який триває не перший рік і кінця якому не видно.

Словесна ощадливість, влучність і лаконізм творів Куліша-Зінківа при тонкій спостережливості буденних епізодів нашого буття примушують нас читати і перечитувати його короткі вірші. І як у японських хакку, де за кількома рядками в уяві читача виникають образи, гідні цілої поеми, так і у кудрішевих мініатюрах схоплено контури великих і болючих соціальних проблем.

«А що ж робити, аби цього не було?» — усміхаючись, запитує себе читач.

«Співати», — іронічно радить автор.

Цикл співанок має назву «Ми за бідністю межую». Читаєш і знову запитуєш себе і людей, що робити, коли «зносив штани останні і не прийшов учитель в клас»? І яка життєва перспектива у зрадiliх з цього приводу школярів? А в іншій співанці йдеться про їх подальшу освіту і «пораду» батька:

Не звичайсь на юриста —

Не хвильюєсь без міри!

И не тікай, синочку, з міста,

А йди в рекетири.

А деяким червстим чиновникам до цих народних бід, здається, немає ніякого діла. Бо:

Голодуєм і страйкуєм,
Вимагаєм, протестуєм.

Тільки марна справа та,
Якщо зверху — глухота.

Тільки ширшає прірва соціальної нерівності між багатіями і малоїмуцими, чого не затушувати ніякою народністю і лжепатріотизмом:

Щоб не плакати, ми сміємось, читаючи нову книгу нашого земляка Леоніда Куліша-Зінківа

Український гопак

Починається отак:

Хто багатий — радо скаче,

А хто бідний — гірко плаче.

Як не згадати тут велику попередницю Куліша а мужню поетесу Лесю Українку з її крилатим висловом: «Щоб не плакати, я смілась». Схоже, цей афоризм став творчим девізом Леоніда Зіновійовича при написанні збірки нових творів. І читач мимоволі мусить покірно не раз усміхнутись, а нерідко й засміятись над недовілками життя-буття. Цей сміх підтримує нашу гідність, нашу можливість активно боротись з соціальними негараздами в державі. Боротись і перемогати.

Анатолій КАРДАШ.